

Szerkesztőség:

I-ik kerület 460. házszám
 hová a ap szellemi részét
 illető közlemények kü-
 dendők.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová az
 előfizetési pénzek, a hird-
 tések és ezeknek díjai, és
 amint a felszólalások kü-
 dendők

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
 évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felelős szerkesztő:
 TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
 VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
 Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
 hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Nemzeti öntudat és fajszeretet

(Szózat a tanítókhöz.)

Irt a: Miklósy József.

A szociálismus által felvetett társadal-
 mi kérdések helyes megoldása foglalkoztat-
 ja az elméket. Nehéz feladat ez, ha meg-
 gondoljuk, hogy a szocializmus az ember-
 nek egyik örökéletű gyengeségéből: elége-
 detlenségéből táplálkozik, de nem lehetetlen.

Kormányok, törvényhozás, társadalom
 iskolák, egyes nagyszellemű, mely bölcses-
 ségű férfiak oldozgatják a szocializmus kö-
 tötte eszmecsomót igazság és emberszere-
 tettel felvértezve. Van tehát remény, hogy
 helyes irányítással és vezetéssel sikerülni
 fog a megoldás. De a kibonyolítással sietni
 kell, mert a nép jólétének kivivásáért a mun-
 kásnép vezetésére üreslelkű szájhősök to-
 lakodtak fel, akiknek célja a munkáskérdés-
 nek összekuszálása és megoldásának hát-
 ráltatása.

Mi magyar tanítók, nem nézhetjük
 összetett karokkal nemzetünk megsemmisü-
 lését, őseink vérével megszentelt hazánk
 rombadőlését. Nekünk meg kell erősíteniünk

a beláthatatlan jövőre hazánkat, melyet őse-
 ink titáni harcokat, vörözön árán sze-
 reztek, bölcseséggel, az erények sókaságá-
 val, erős karral megtartottak és nekünk,
 unokáknak örökségül hagyományoztak.

A magyar iskolára és annak vezetőjé-
 re nagy feladat vár a magyar nemzeti ér-
 zület fejlesztése és megszilárdítása tekinte-
 téből.

A magyar tanítóságtól el nem vitatha-
 tó, hogy mindenkor első és fontos felada-
 taut tekintette a nemzeti nevelést, a fajsze-
 retet apolását. Hogy e tekintetben munkája
 nem volt meddő, önérzettel mutathat a
 legközelebbi multban lefolyt áldatlan politi-
 kai válságban megnyilvánult nemzeti fel-
 buzdulásra. Szerénytelenség nélkül eldicse-
 kedhetünk, hogy nagy részünk van a nem-
 zeti öntudatnak mai megnyilatkozásában.
 Ezt hirdeti Rákosi Viktor, aki így ír: „A
 tanítók és tanárok megtették kötelességüket
 s a jövő nemzedék nevelése jó kezekbe
 van letéve. Dicsőség a tanító-mestereknek! *
 Buzgólkodunk a nemzeti nevelés terén, ám
 de nagyon sok tennivalónk van még, és
 azt is, amit a multban tettünk, terjedelem-

ben kiszélesíteniünk, hévben és erőben fo-
 koznunk kell.

A magyar tanítóságot erre buzdítani
 nem kell, meg teszi a jelenben, meg fogja
 tenni, vallásos és lángoló hazaszeretettét is-
 merve, a késő jövőben is úgy, mint meg-
 tette a multban, nem kérde: mi lesz érte
 a ber. A magyar tanítóság fogalomköre ki-
 terjed ugyan az anyagiakra is, de lelkesed-
 ését alku szerint soha nem kínálta és ki-
 náltni nem fogja. Hazaszeretete, lelkesedése
 a nemzeti ügyért mindenha változatlanul
 fog buzogni szívében. Isten, király, haza
 lesznek buzgó munkásságának tárgyai min-
 den időben.

Szent meggyőződés, hogy a magyar
 tanítóságot e modern áramlatok nem fogják
 magukkal ragadni. Marad az, aki volt, ha-
 záját hévvel szerető, nemzeti ideálókért,
 nemzeti javakért lelkesedő fáradhatatlan
 munkás, aki oltárt emel a hazaszeretnek
 az ifju nemzedék szívében.

És az oltáron kiolthatatlanul fog égni
 az érzelem és ki fog fejlődni egész teljes-
 ségében, egész erejében a nemzeti öntudat
 és fejszeretet. ha a gondjainkra bizott gyer-

TÁRCZA.**AHOL A VENDÉGEK TÁLALNAK.**

Az „Abony” eredeti tárczája.

— Irt a: Vadász (Veverán) Lajos. —

(Folytatás)

A kereskedő, akire a sor került, némi ide-
 genkedéssel fogott mondókájához. Hogy miért,
 meglátjuk alább.

„Uraim, mondhatom, kissé kényes helyzetben
 vagyok — kezdé a kereskedő. — Részint azért,
 mivel idegen ajkú vagyok, másrésztől azért, mert
 felek, hogy nem leszek képes oly érdeklődést kel-
 teni, mint előttem szóló barátaim.

Azon kezdem, hogy a mi kereskedelmünk
 minden terén, ugyszólván csecsemő korát éli, ami
 eléggé fájó tudat, ha elgondoljuk, hogy nemzetünk
 ezeréves multra tekinthet vissza. Mi az oka ennek
 és általában van-e oka? Hát igen is van! Az első
 és legnagyobb oka az, hogy a vér, mely e nem-
 zetben pezseg, nem húz a kereskedelemhez. Pedig,
 termelés, kereskedési tudás nélkül bizony na-
 gyon is áldatlan dolog. Hazánk térs rónáin sok
 és kitünő gabona terem. Nevelünk bőséggel hús
 és igavonó állatokat. Termelünk pompás szőlőt,
 bort és kitünő gyümölcsöt. Ásványvizeink fölü-
 mulnak minden e nember létező külföldi vizeket
 stb. stb. Az export, miként a statisztika is igazolja,
 több millió értékre rúg; amde aligha számol a
 statisztika arról, hogy hány millió érték megy
 évente veszendőbe. Hogyan és miért? Nincsenek
 megfelelő összeköttetéseink s e mellett a nyakunkra
 maradt termékeket nem vagyunk képesek feldol-
 gozni.

Ezekből az általános izü megjegyzésekből

levonhatjuk azt a konsekvenciát, hogy a nagyobb
 szabású hazai kereskedelemre főfontossággal bírna
 a széleskörű összeköttetések megteremtése, conserv
 és más nyerstermékek feldolgozására szolgáló
 gyárak létesítése.

Ami a kiskereskedelmet illeti, arról bizony
 legjobb nem is beszélni. Üzlethelyiségeink zöme
 csupa bizomány áruval van megrakva. Ez pedig
 csak olyan üzérkedés, amelynek ezerféle hátránya
 van, előnye egy sincs. Ilyen üzletek azért nyilnak
 egyre-másra akárcsak a pálinkásboltok, nagy ro-
 vására a reális alapokra fektetett üzleteknek. A
 házaló és vásárokra vándorló kereskedés pedig
 határozott gyilkosa a helyhez kötött kereskedésnek.

Aztán a kereskedő pályára való lépés ügye
 sincs nálunk szabályozva, pedig e pálya megkíván
 nemcsak bizonyos intelligenciát, hanem bizonyos
 érettséget is. Én egész határozottsággal kinyilat-
 koztathatom, mikép a kereskedő pályára lépni
 akaró ifjútól legalább 4 középiskolai végzettséget
 föltétlenül megkövetelnék és ezt szeretném törvény-
 hozásilag is biztosítani.

Egyébként, ami nagyon összeférne ezzel az
 ügygyel, nyerjenek e pályára lépő ifjak külön az
 állam által felállítandó szakiskolákban megfelelő
 kiképeztetést ép úgy, mint iparos barátom meg-
 jegyezte, mert sok és nagy hiányokat látok a ke-
 reskedő inasok mai képzésénél is.

Némely apróbb ügyre kiterjeszkedhetnek még
 t. uraim, de azokkal nem fárastom most szives
 figyelmöket. Majd máskor — talán.*

Az intéző Karikás felhívására a jegyzéket
 elkészítette és elhelyezte a harmadik tábla.

A házigazda most kevés sziverősítőt horda-
 tott szét vendégei között, melynek elfogyasztása
 után szót kért a tisztviselő.

„Uraim, mikor az iskola porát végleg leráz-
 tam magamról, azt hittem, hogy a világon sincs
 talán bölcsőbb ember nálam. Ebből a módfeletti

perfidióból azonban csakhamar kiábrándultam. A
 sors a tettek mezejére szólított. Így egy lépést
 sem tudtam önerőmből tenni. Gyamoltalanságom
 a végig sértett és nagy lelkiutasákon mentem ke-
 resztül. Szemlét tartottam a hivatalos foglalkozások
 minden ágánál, és azt tapasztaltam, hogy a kezdő
 ember évekig, csak úgy snylódik mint én; a
 tömördek elméleti tudás mellett egy csipetnyi gya-
 korlati jártassággal sem bír egy sem.

Gondolkoztam a dolog felett és arra a meg-
 győződésre jutottam, hogy nálunk a tanításban, a
 képzésben van a hiba. Ugyanis, az elemi iskolától
 fel az egyetemig, elméleti ismeretekkel megtömi-
 k a tanulókat, azonban a gyakorlatiasságra súlyt alig,
 vagy éppen nem fordítanak.

Hogy mi volna itt a sürgős tennivaló, éppen
 nem szükséges fejtegetnem — önként értődik.

Ugyancsak közoktatásunk rovására íható
 részben a mai nevelési rendszerből származó ferde
 kinövés is. Azért mondom, hogy részben, mert
 e tekintetben a családi nevelést is terheli a fe-
 lelősség.

Panasztól vízhangzanak bércek és völgyek,
 hogy gyermekeinkből kivesszék az eszményi dolgok
 iránti fogékonyság, hogy nem tudnak játszani s
 hogy a felnöttek majmolásában lelik minden örö-
 müket. Nem esoda! Az iskolában ma már nem
 nevelnek, a szülők pedig rémségesen bálvány
 imádással, kenyér-harcban és sok más egyéb-
 vel vannak elfoglalva — szintén nem érnek rá neve-
 lősködni.

Iskolák vezetői és ti szülők, engedjétek ját-
 szani a gyermekeket. Tanítsátok Istent, hazát,
 királyt s a természetet szeretni. Oltsátok a fogé-
 kony szívébe az emberbaráti szeretet, a tisztelet-
 tudás, a háladatosság, a kötelességtudás és sze-
 renység magasztos tanait. De ne szóvirággal, hanem
 példával. Igen, példával, mert egy példa többet ér
 egy kötet elméleti bölcsességnél.

mekekkel megismertetjük ezeréves szép hazánkat, ha megismertetjük nemzetünknek dicsőségben gazdag történetét. Hazánk természeti szépségei, földjének kiaknázhatatlan kincsei, a magyar fajnak kiváló szellemi tulajdonai, lelki erényei lehetetlen, hogy rajongó szeretetre ne gerjesztené az ifjúságot.

Ugy ismertessük meg tanítványainkkal a haza földjét és nemzetünk történelmét, hogy büszke legyen magyar születésére. Hogy a földgömböt nézve csak Magyarország lássa és arról ne csak a délibábs rónát, az esüsfodros folyokat, a madárdaltól és tilinkótol zajos erdőkoszoruzta bérceket olvassa le róla az ezeréves multnak örömeit, szomorúságait, dicsőségét, nehéz küzdelmeit. Ugy ismertessük meg, hogy a gyermek bele élje magát a magyar nép életébe, lelkét szívét, eszét hassa át a nemzet jelene és multja. Van e erre alkalmasabb nemzetünk történelménél? Tud-e más nemzet annyi nagy férfiut felmutatni, akiknek élete, jelleme példaképül szolgálhat minden nemzet fiainak? Az apostoli vallásosságnak, a lángoló hazaszeretetnek, a rettenthetetlen bátorságnak, önfeláldozásnak csodás példáival telve történelmünk. A magyar dicsőségét nemzetek irigyelték. Ily történelemnek ismerete kell, hogy a nemzeti öntudatot, fajszeretet felébressze. Lehetetlen, hogy történelmünk nagy példái tanítványainkra hatástalanok legyenek. A történelem tanításában a fősúlyt nem a képző, hanem a nevelő irányra helyezzük. Jellemeket neveljen a történelem tanítása, polgárokat, akik a hazaért áldozni, dolgozni, szenvedni, élni-halni készek, a kik előtt mindég ez lebegjen: „a haza minden előtt“

Az a nemzeti felbuzdulás, mely a tulipán, e szép magyar virág, jelében megindult, biztató reménnyel kecsegtet, hogy a magyar nemzetre nemsokára a boldogság napja fog ragyogni. Erről biztosít minket az a bájos, csodatevő virágszál, melynek — mint Vay Gáborné mondja — csak virágai láthatók a szívek fölött, míg gyökerei ennek mélyéről, a lángoló honszerelme krátereiből, szívják az éltető tüzet. A tulipán hazafias érzelmeinknek a jelképe. Tüzzük fel tehát mindannyian a tulipánt!

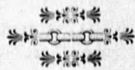
A nemzeti nevelés apostolai kebléről nem szabad hiányoznia ezen gyönyörű magyar virágnak. Tüzzék fel tanítványaink is és hassunk oda, hogy általuk a szülők is tagjaivá legyenek a tulipán-szövetségnek.

Egyesítse a tulipán a magyar szíveket közös szíverésben. Mert a tulipán arra kötelez, hogy minden viselője: „tüntetően állást foglal minden nemzeti eszme, minden nemzeti mozgalom és törekvés mellett,“ kötelez: „a megalkuvást nem ismerő nemzeti erzes ápolására a családi életben és a nevelés terén; minden nemzeti jelleg és önállóság előmozdítását célzó vállalkozás és kezdés buzdító támogatására: a magyar ipar pártolására.“

Neveljük tanulóinkat sovinszta magyarrá!

Magyarrá szívben, érzésben, nyelvben gondolkodásban. Neveljük olyan polgárokká, akik a hazaért nemcsak lelkesedni, hanem dolgozni is készek.

Magyar tanítótság: Munkára fel! Addig éljünk, míg a honnak élünk!

végül, hogy a használatban levő tankönyvek körmönfont irálylyal szerkesztvők és módfelett tudományosak... Elnézésről, jóakaratról, humanitásról bizony ma már nem sok jót mondhatnánk, ha minket, szülőket megkérdeznének, pedig hát ezek is okok volnának, még pedig igen fontos okok!...

Bocsánatot kérek, de nem értek egyet azzal a nézettel, hogy a gyenge tehetségű gyermekek menjenek iparos, avagy kereskedő pályára. Mintha bizony e két pálya csak éppen azért léteznék, hogy a gyenge tehetségűek oda meneküljenek. Erősen jellemzi korunkat ez a félszeg gondolkodás. Állítsanak fel kérem megfelelő szakiskolákat s ha ezek meglesznek, akkor nagyon is érdemes lesz ezekre a pályákra lépni még a legtehetségesebbeknek is.

De nem szeretném, ha megunnának, azért áttérek most némely társadalmi kérdés taglalására.

Bizonynyal feltűnhetett önöknek uraim, hogy egy évtized óta különösen, mennyire dühöng nálunk az emberek nemeskeblűségére való apellálás. Minden napnak meg van a maga dús programja. Nem is számítva a koldusok nagy számát, mely ajtónkon ki s be jár, az alkotásokra éhes társadalom szobrokkal akar benépesíteni minden talpalatnyi helyet, emléktáblával feleziczomázni minden zeg-zugot. Koszorúk millióit adják az enyészetnek; állítanak egyesületet, templomot, kör- és lelenezházakat, festetnek arcképeket kvantum sáts — nagylelkűségből, könyöradományokból. Ma tüzvész és árvíz által sújtottak jönnek hozzád, holnap biztonnyal: földrengés és más elemi csapások által meglátogatottak kérnek némi segédelmet.

Uraim, távol állok attól, hogy mindezt talán gunyolódásként állítsam ide. De aini sok, az mégis sok! Nagyjaink szent emlékével, a multak dicső eseményeivel szemben úgy vélem tökéletesen le- rőjjük a kegyelet adóját azzal, ha egy-két példányban márványban, vagy ércben megörökítetnek. Emléktáblának is van értelme a neves és

Felhívás

a Pest-Pilis-Solt-Kiskun és Jász-Nagykun-Szolnok vármegye területén állami kezelésbe vett és a kecskeméti magy. kir. járási erdőgondnokság kerületébe tartozó összes erdők birtokosaihoz.

Hivatalos kötelességemnek tartom az erdő-birtokosok figyelmét ama szomorú jelenségre felhívni, hogy hazánkban, de főleg az Alföldön, az erdei-, gyümölcs- és disz-fákat, valamint azok gyümölcsét rongáló és pusztító rovarok mindenféle fajja oly ilyeszto mérvben elszaporodott, hogy úgy a fatenyésztést, mint a gyümölcsenyésztést a végenyészettel fenyegeti.

A kártékony rovarok nagymérvű elszaporodásának két főoka van.

Egyik az, hogy az 1894. évi XII. törvény-cikkben előirt kötelező rovarirtás elegendő mérvben nem gyakoroltatott.

A másik pedig az a szomorú tény, hogy nincs elegendő hasznos madarunk és a meglévőknek száma is folyton apad.

Az első okból figyelmeztetem a birtokosokat az 1894. évi XII. t. cz. 50 ik szakaszára, mely szerint a kártékony hernyok, illetőleg hernyófészkek és lepketojások, valamint a cserebogarak irtására kötelezve vannak és értesitem, hogy hivatalos kiszállásaim alkalmával — a földművelésügyi miniszter urnak 1902. évi 82342 számú rendeletéből folyólag — magam is meg fogok győződni a rovarirtás mikénti foganatosításáról és gondoskodom a mulasztások megtorlásáról.

A második okból pedig — mivel a madarak meglepedésének és szaporodásának előmozdítására törvényünk még nincsen — felkérem, hogy erdeik, szőlők, gyümölcsösök és kertjeik kevésbé látogatott, nyugalmasabb részeiben a madarak meglepedését és fészkelését elősegítő eszközökről gondoskodjanak.

Ugyanis a hasznos madarak számának folytonos apadását főleg az okozza, hogy az erdőterületek egy részének kiirtásával, szőlők és szántóföldekké való átalakításával, továbbá a tavak, nádasok és mocsarak lecsapolásával, valamint műveletlen, parlagon heverő vad területeknek felszántásával és mezőgazdasági művelés alá vételével a madarak fészkelésének és szaporodásának feltételei, mint odvas vén fák, csallatok, bokrok stb. eltűntek.

Ezeket tehát mesterségesen kell pótolnunk, hogy a rovarévo hasznos madarak elszaporodását elősegítsük.

Az e terén tennivalókat röviden, de nagyon érthetően írja le Csörgöy Titusz az „Útmutató a mesterséges fészkek alkalmazásához és egyéb

közjóbarczósának szülőházán, de emléktáblát állítani szerte ahol járt-kelt, szerintem a legnagyobb tuzás. Drága koszorukért gyűjtjük és küldjük idegenbe a sok pénzt, pedig völgyeinken, hegyeinken rónáinkon és kertjeinkben diszlenek a gyönyörű virágok. És hozzá a drágán szerzett koszorúk pár nap alatt a szemétre kerülnek. Nemzetgazdasági és más üdvös szempontból, indokolatlan fecsérlés biz'az és én azt mondom, hogy azt a sok-sok közadakozásból begyűlt pézst, melyet fölösleges számú érc és márvány collossusokra, drága koszorúkra stb. költünk, inkább az élő emberek megmentésére fordítsuk. Állítsunk fel bőséges gyermekmenhelyeket, lenez és árvaházakat, szanatóriumokat, szegényházakat stb., mert ma, bizony végtelen siralmas lábon állunk nyomorogva tengődő és segítségre szoruló emertársaink megmentésére irányuló intézményekben. De különben is szegény nemzet ez a mienk — egyelőre nem engedhetünk meg magunknak olyan fényűzést, aminőt a nyugati gazdag birodalmak kifejtethetnek.

Honfi aggodalommal szemlélem, hogy a nép között dühöng az alkoholizmus, dühöng a gyermekhalandóság. Ezt, vagy amazit, beszéddel, felolvasásokkal megszüntetni nem lehet. Korlátozza az állam az italméresi jogot, emelje fel a szeszadót s csökkentni fog a pálinka élvezése. A gyermekhalandóság utjába vágni pedig azzal lehet a leg-sikeresebben, ha kioktatjuk a népet az egészségügyi tudnivalókra, ha megtanítjuk arra, hogy miként nevelje gyermekét a csecsemő kortól egész emberkorig. És azután részesüljön az az Istenadta nép ingyen gyógykezelésben, amiként földmives barátom — igényeiről szólván — igen helyesen megjegyezte.*

A tisztviselő most egy pohár vizet kért s annak elfogyasztása után ekkép folytatta tovább beszédjét:

„Uraim, bizonyos fájdalmas érzés hatja át

És most tovább megyek.

Három gyermekkel áldott meg az Isten. Mind a hármát tanulói pályára szántam. Hogy miért nem iparosnak vagy kereskedőnek, szükséges-e indokolnom azok után a megjegyzések után, melyeket iparos és kereskedő barátaim tettek?

Kényszer helyzet folytán tehát tanulói pályán vannak és mind a három középiskolába jár. Évente garmada számra veszem nekik a sok könyvet, iró és rajzfüzetet, tintát, papírost, körzót és szent Habakuk tudná csak még miket. Évközben is zaklatnak hol ezért, hol azért. Fizetek érték beiratási és tanítási díjat. Tartok mellettük correpetitort és hébe-korba magam is correpetiálom őket.

Ilyen nagyszabású áldozathozatal és készült-ség mellett azt hinné az ember, hogy mind a három csakis zseniállítás lehet. Alapos tévedés! A gyenge közepesnél alul vannak mindannyian s egyiket, másikat fenyegeti a secunda is már.

Mi ennek az oka?

Nagyon egyszerű. A tanulóknak a napokra kiszabott tenni és végezni valójuk annyi, hogy egyik sem képes dolgát tökéletesen elvégezni. Ebből is egy kicsit, abból is egy kicsit, amint az időből kifutja. Azután tulnépesek az egyes osztályok is. A tanárok ekként a magyarázatra időt alig fordíthatnak; a felkérdezéseknél az idővel gazdálkodniok kell s azért bizony nagyon is hamar végeznek azzal a tanulóval, aki a felelésnél akadozik, vagy megáll. Végig tanulmányoztam az ország középiskoláinak összes évvégi értesítőit és hozzávetőlegesen: 30—40% közt ingadozik a jeles és jörendű tanulók száma.

Ez a körülmény a legfényesebben mutatja azt, hogy ma, midőn a tanulás és tanítás sulypontja leginkább az otthoni készségen nyugszik, leszámítva minden más redukáló okot, a hiba a tanítási anyag rendkívüli nagy voltában, az osztályok túllömöttségében keresendő és abban is

madárvédelmi intézkedésekhez" című füzetében, mit a m. kir. földművelésügyi miniszterium adott ki a Magyar Ornithologiai Központ (Budapest, VIII. József-körút 65. sz.) kívánatra mindenkinek díjtalanul megküld.

Nem sorolom fel tehát a tennivalókat, de ajánlom e mű megszerzését és értesítem a birtokosokat, hogy amint az erdőgazdaság terén, úgy a madárvédelem és madártenyésztés terén is ezen m. kir. járási erdőgondnokság tanácssal és utbaigazítással mindenkinek szolgálatára áll.

Mivel pedig a madárvédelemhez, a madarak megtelepítéséhez és szaporításához szükséges előkészületeket már össze kell tenni, hogy azoknak a tavasz beálltával eredményük lehessen; nevezetesen az odulakó madarak számára (mint harkály, fakúszó, csúszka, czinegék, kormos légykapó, kerti rozsdafarkú, fakopáncs, nyaktekeres, fehér barázdabillegető stb.) a mesterséges fészekodvakat már november hónapban el kell helyezni: már most felkérem az erdőbirtokosokat, hogy az erdeikben, gyümölcsöseikben és kerteikben felállítandó mesterséges fészekodvakat szerezzék be, hogy az őszi erdőbejárásakor azok elhelyezése tekintetében a szükséges utbaigazításokat megadhassam.

Mesterséges fészekodvakat a m. kir. földművelésügyi miniszterium támogatása és a Magyar Ornithologia Központ felügyelete alatt Kühnel Márton fészekodv/és madáretető készülékek gyára (Baranyakáász, u. p. Szászvár) készít, honnan darabonként 60, 70 és 90 filléret szerezhetők be.

Legajánlatosabb az elhelyezendő fészekodvakat úgy választani meg, hogy 1/2 rész A) jelű (darabonként 70 fillér), 1/4 rész B) jelű (darabonként 90 fillér) és 1/4 rész C) jelű (darabonként 60 fillér) legyen.

Egyelőre elegendőnek tartom, ha az erdőbirtokosok erdőterületükön 10 kat. holdig 12 darab, 11—50 kat. holdig 24 darab, 51—100 kat. holdig 48 darab, 101—500 kat. holdig 96 darab, 501—1000 kat. holdig 160 darab fészekodvot helyeznek el.

A fészekodvak közvetlenül a gyárból is megrendelhetők; a megrendelés közvetítését azonban ezen m. kir. járási erdőgondnokság is magára vállalja, ha a birtokosok szükségletüket október hó 1-ig ide bejelentik.

Akár közvetlenül, akár közvetve történt is a megrendelés, mindenesetre kérem a megrendelt fészekodvak számát ide bejelenteni, hogy kiszállításomat a szerint oszthassam be.

Kecskeméten, 1906. évi augusztus hó 26. án.

M. kir. járási erdőgondnokság.

Selymessy Ferenc
m. kir. főerdész.

egész valómát, mikor népem ruházódását szemlelem. Mennyi rikitó, drága holmi, mennyi fölösleges cziczoma. Nem valóságos érvágás e ez nemzetünk testén és aztán mennyi sóhaj, mennyi egyenlenség, mennyi nélkülözés tapad azokra a drága holmikra.

Itt a tizenkettő órája, hogy ebben a tekintetben is tegyünk valamit. De hát mit tegyünk? Semmi mást, csak a nevelési szabályok közé illesszük be az olcsó és egyszerű öltözködésre vonatkozó tudnivalókat s minthogy — ismételtlen kijelentve — a példának nagy horderőt tulajdonítok, arisztokratáink, mágnásaink, hazánk tehetőse emberei mutassanak első sorban jó példát a népnek az egyszerű és olcsó öltözködésben.

Az eddig elmondottakból észrevehették uraim, hogy idáig minden mással foglalkoztam, csak éppen a tisztviselői kérdéssel nem. Nos, hát szólok arról is röviden.

Mindjárt a most uralgó választási, illetve kinevezési rendszeren kezdem. Sivár és kietlen az a kép, mely e tekintetben előnkbe tárul. Kilincselés, alázatos hajlongás, könyörgés és a protekció minőségétől és mennyiségétől függ valamely állás elnyerése. Kvalifikáció? Érdem? Rátermettség? Mellékes dolog! Nem elég, hogy valaki életének java részét a diploma megszerzésében fölemesztette, hanem még évekig futkároznia kell az ugynevezett „tettekkel tényezőkhöz“, hogy a gazdagon terített asztalról egy morzsát neki is juttassanak. Azt mondjátok, hogy sokan vagyunk s hogy nem tudnak mit csinálni velünk? Különös mosakodás mondhatom. Hát be kell szüntetni a tultermelést egy időre, vagy miként iparos és kereskedő barátom igen helyesen megjelölte, állítsanak fel bőven ipari és kereskedelmi szakiskolákat, hogy ifjaink ne legyenek kénytelenek mindannyian a földmunka pályára szorulni.

(Folytatása köv.)

MI UJSAG?

— **Mise Erzsébet királynéért.** E hó 10-én volt évfordulója ama gyászos napnak, melyen egy örült kése szeretett királynénkat halálra sebezte. Az évforduló fénys gyász mise tartatott a város alapítványa folytán, melyen megjelent a város tanácsa Liphay György főbíró vezetésével, az állami anyakönyvvezető a k. kath. tanácsület több tagja s szépszámú közönség.

— **Tanév megnyitás.** A helybeli róm. kath. iskolában az 1906—7. tanév f. hó 17-én kezdődik. Az ünnepélyes „Veni Sancte“ mai napon d. e. 3/4 9 órakor tartandó szent mise alatt lesz, amikor is a lelkipásztor leedi Isten szent segédelmét tanítóra és tanulóra egyaránt. A nagy szellemi munkánál valóban szüksége van mindkettőnek az isteni kegyelemre, mert nélkül nem volna képes megküzdni a gyöngye gyermeki elme a rengeteg tananyaggal, sem a tanító a tulzsufolt osztályokkal. Isten áldása kísérje tanító és tanuló munkásságát az új tanévben!

— **Köszönet.** Mindazon nemeslelkűeknek, akik drága jó anyám elhunyt alkalmából részvételnyilvánításokkal emberbaráti érzelmeiknek jeleit adák: hálatelt szívvel a nyilvánosság előtt is köszönetet mondok. Óvja, őrizze őket a Mindenható mindennemű csapástól! Abony, 1906. szeptember hó 12-én. Veverán István.

— **Hymen.** M e l e g h Fannika okleveles vasuti pénztárkezelő és G á b r i e l Pal magyar államvasuti tisztviselő — jegyesek.

— **A tanügyért.** Két róm. kath. tanító, nevezett szerint Galló Pál és Szűcs István tanfolyamokat hallgattak a nagyszünetidőben. Előbbi az ipariskolai 2 szer 6 hétre terjedő rajztanfolyamát, utóbbi a borászat 2 heti tanfolyamát végezte dícséretes eredménnyel. Mindket tanítónak törekvése tiszteletreméltó, mert az a szellemiáldozat amit ők szakfolyamok alapos elsajátítására fordítottak, előre eléggé nem méltányolható eredményekben fog gyümölcsözővé válni majd az életben tanítványaik által. Ők meghozták a tanügyért az erkölcsi áldozatot, remélhető, hogy az ipariskola és gazdasági ismételő iskola intézősége sem fog elzárkózni részükre az eddigivel nagyobb anyagi áldozattól. Vagy ez talán egészen más?

— **Személyi hír.** Ft. Lévy Mihály apát, espéres-plebanos, szeretett országgyűlési képviselőnk f. hó 10. 11. 12-én Szolnokon tartott papi-szentgyakorlatok után Budapestre utazott, hogy egy ottani szanatoriumban súlyosabbá vált torokbaját gyógykezeltesse. Feltő aggodalommal várjuk bizalmunk letéteményesének, szeretett képviselőnk egészségi állapotának jobbrafordulását.

— **Ras — hasona.** Az izraeliták f. hó 20-án ünneplik új év. — Ras-hasona — ünnepe.

— **Közzgyűlés.** Abony község képviselő-testülete tegnap délután 3 órakor közzgyűlést tartott, melynek tárgyai voltak: 1. A község váltóbeli adósságának törlesztéses kölcsönné való átalakítása. 2. Kórház telejének megcsináltatása. 3. Polg. isk. igazgató lakás kijavítása. 4. Paládiesi-ut mellett levő 3 1/2 hold föld bérbeadása. 5. Temesközy Gerson indítványa negyedik országos vásár kieszközése tárgyában eljárás megindítására. 6. Ugyancsak ennek indítványa a mezővárosok szövetségének megalakítása tárgyában, szept. 20-án Budapesten tartandó kongresszuson Abonynak képviseltetésére.

— **Adóhivatal Abonyban.** Mint jó forrásból értesülünk, egy kir. adóhivatal felállítására Abonyban befejezett dolog s az már a jövő, 1907 év január elsején meg is kezdi működését. Ez minden esetre nagy előnye lesz városunknak s nagy könnyebbsége lakosságunknak. Üdvözljük ezt a kezdet, mely gondviselés szerűen változtatja valóra évtizedek óta táplált reményeinket e város fejlődésében, előrehaladásában.

— **Katonai lóvásár.** A budapesti I. katonai lóavató bizottság f. hó 24. d. u. 2 órakor Abonyban a piac téren katonai lóvásárt tart. Besoroztatnak 4. 5. 6. 7. éves, 158 cm-től 166 cm-ig magasságban alkalmas lovak, továbbá 155 cm. minimális mértékkel tűzer hátsó lovak. A lovaknak fejlettségük és jó karban kell lenniök. Szavatossági idő 30 nap. Három éves csikók, a cs. és kir. csikótelepek számára jövő év május és június havában vásároltatnak, melyre nézve a részletes értesítés november és december hónapokban fog közzé tétetni. Addig tehát ajánlatos a jó csikókat felgondozni és jó karba helyezni.

— **Névmagyarosítás.** Grezsovics helyesebben Gernács Lajos abonyi lakos és vezető névét belügyminiszteri engedéllyel „Serényi“re változtatta át.

— **Uj vasut.** Jászberény város képviselő testületének, a napokban tartott közgyűlésén, Dr. Hellebront Béla budapesti ügyvéd kérelmére egy Jászberénytől Nagy kátájig, innen Czeglédig tervezett vasút előkészítésén fog munkálkodni. Bennünket ez csak annyiban érdekel, hogy akkor Czeglédre gőzözön eljuthatunk T. Szt. Mártonra Tápó Bicskére, Nagy Kátára Egres-Kátára s ezeken át Jászberénybe.

— **Szolnoki csendélet.** Nagy háború volt Szolnokon ma egy hete. Vámosi csendőrvezető, hét tagból álló utcai lármázó legény csoportot csendre intett, mire azok botokkal és késekkel támadtak az őrsvezetőre, aki kardjával védekezett és három legényt úgy össze vágta, hogy állapotuk reménytelen, a többit pedig elfogták. Az őrsvezető is szenvedett sérülést és kórházba kellett vinni.

— **Furcsa.** Czegléd város építettett egy nagy kaszárnyát, melynek építését elvállalták 1.341.443 kor. 58 filléret, megcsinálták 1.703.112 korona 60 filléret. E szerint túlkadás, építkezési többlet, kiviteli ráfizetés, anyag- vagy munkaszaporulat, vagy mind a kettő, vagy az ördög tudja mi címen a túlkadás 361.669 kor. 02 fillér. Ez egyszer furcsa. Az, hogy ezzel szemben egy építészeti vállalkozó, szakíró, az építkezés ellenőrzésével megbízott szakközeg kimutatta, hogy jó néhány ezer koronával kevesebb mennyiségű és értékű anyag használtatott föl az építkezésnél, mint előírva és vállalva volt, tekintettel ezzel ellentétben a fenti túlkadásra — kétszer furcsa. Hogy pedig ez megtörtént és hogy Czegléden történt, hol oly agilis ellenzék örködik a közügyek intézésénél, az aztán sokszorosan furcsa. Erre azonban azt mondják derék szomszédaink, hogy: mi közünk hozzá? Seperjünk a magunk háza előtt! Ebben pedig nekik lehet igazuk...

— **Fáradt vándorok.** Csütörtökön délelőtt 9 óra tájban egy fecskeraj telepedett le a központi iskola egyik épületének parkányzatára s a közelben levő villanyvezetésekre, ahol nyomban mély álmomba merültek a kis fekete kabátos vándorok. Valahonnan az északi vidékről vonulhattak erre felé, küzdve utójukban az éjjeli viharral, záporral, még a kimerültség pihenésre nem kényszerítette őket. Fél órai pihenés után, mialatt frakkocskájuk is megszáradt, nyilsebes röpüléssel folytattok utjokat délnek, ahol terített asztal vár rájuk, melynek étkeiből a vándorok közül, fájdalom soknak nem lesz része.

— **Őszi eső.** Három heti rekkenő melegség és gyorsan érlelő szárazság után mult hét derekán másfél napig tartó esőt kaptunk, amely a szőlőre, őszi szántásra, de meg a portól megdolgozott emberek tüdőjére is jótékony hatást gyakorolt. Ezután már nem félhetünk attól, hogy saját izzadságunkban fővünk meg, mert a jó hűvös eső alighanem ősziest fordítja az időjárást.

— **Gondoskodás a holtakról.** Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter körrendeletet intézett az ország valamennyi törvényhatóságához, amelyben a község köteletségévé teszi az arról való gondoskodást, hogy a temetkezés szabadsága mindenesetre biztosítva legyen. A felekezeti közti béke fentartása érdekében gondosan ügyeljének a községi hatóságok arra, hogy a temetések lefolyása semmi kegyeletstörtő módon ne zavartassék. A községek ott, ahol a meglevő felekezeti temetőbe más felekezeti hullaikat eltemetése akadályokba ütközik, községi temetőket létesítsenek.

— **Dobozy Kálmánnal** különféle fajú teli alma kapható: I. rendű mázsája 20 kor. II. rendű mázsája 14 korona.

— **Eladás.** Frecska Lajos tetéleni bérletén 11 öl búza-szalma, 15 öl törek, 10 öl árpa-szalma, 6 öl rozs-szalma, 18 holdról kukoricza-szár jövő vasárnap délelőtt a helyszínén önkéntes árverésen eladatik.

Iroda áthelyezés.

Van szerencsém a t. jogkereső közönséget értesíteni, miszerint ügyvédi irodámat Vajda Ferencz úr I. ker. Czeglédi-ut 66. sz. házába helyeztem át. Tisztelettel:

Dr. Révész Géza
ügyvéd.

A PESTI NAPLÓ UJ KARACSONYI AJANDÉKA

A Pesti Napló karácsonyi albumainak sorozata a magyar génius javakieséseinek gyűjteménye. Irodalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nemesen díszes formában mutatták be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi esemény-számba ment a magyar könyvpiacra. Náluk szebb, előkelőbb, értékesebb diszmnakák nem igen jelentek meg. S a Pesti Napló az ő albumait ajándékol adja előfizetőinek.

A Pesti Napló idei ajándéka az 1906. évi karácsonyi albuma meg fog felelni a Pesti Napló diszmnakái hagyományainak. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállítására fényével felül fogja mulni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötetje külömb volt az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyig remek diszmnakák voltak. — A Pesti Napló idei ajándékkönyve

R á k ó c z i A l b u m

lesz. Nem tudományos, csak a történelem kutatásaiban gyökerező irodalmi és művészeti diszmnakák lesz. Ismertetni fogja a nagy kor hőseit, ünneppajzait és izgalmas hétköznapjait. Izzó törekvéseit, lobogó indulatait, mélységes hangulatait, dicsőségét és szenvedéseit. Javairók fogják megírni a nagy szabadságharcz eleven krónikáját. És meg fog szólalni ebben a kötetben a kor költészete és izzó muzsikája. A dalmokot és a tárogatóst is tanúságba idézzük. S a képzőművészetet is. Az egykorit és az újat, hogy képben, rajzban ábrázolja azt a szentséges hőskort.

Nagyszabású festmények, elsőrangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosító művészet egész sor több

szinnyomású képben

fog remekülni. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet elsőrangú mesterére bizzuk. Hadd feleljen meg a remekmű nemes tartalmának a külső megjelenése is.

Ezt az új páratlan díszű ajándékot megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül

minden új előfizető is

aki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Napló-ra előfizet, illetve, aki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizetett és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető s kívánatra külön értesítést küld e módzatokra vonatkozólag a

PESTI NAPLO kiadóhivatala, Bpest, Andrássy-út 27.

ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 évre 28 kor., fél évre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy hóra 2 kor. 40 fillér
Mutatványszámot szívesen küldünk.

Sömörbetegek

olyanok is, kik sehol gyógyulást nem találtak, kérjenek prospektust és hiteltel bizonyító leveleket teljesen ingyen Rolle C. W. gyógyszerész
Altona-Bahrenfeld. (Elbe.)

Első Styriai kötőgépgyár

Fogl J. L. mőgépész

Magyarországi képviselő és raktár

Budapest, VI. Teréz-körút 20.

A leghíresebb **kötőgépek** tömlőzárral, házi és pari célra, részletfizetésre is kapható. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrogép és kerékpár javítóműhely.

Tanítás ingyen.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány cséplőgépek, lőharc-csészlők, tisztító-rosták, konkolyozók, kazáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr kapálók, szecskavágók, répaágók, kukoricza morzsolók, daralók, őrlőmalinok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Nincsen betegség házánál,

ha meghozatja a híres

Király-Balzsamot,

a balzsamok királyát, mely minden betegség ellen egyedüli biztos szer; ezen híres balzsam által megakadályozza a főfájást, köszvényet, csuzt, rheumát, fog- és hátfájást, láb-szaggatást, kölikát, gyomor-fájást, szóval minden betegségnek egyedüli biztos orvossága a Lires Király-balzsam, tehát szükséges hogy minden háznál készenléiben legyen. Egy nagy üveg 2 k. 55 f., 3 üveg 6 k. 55 f. bérmentve utánvétellel.

Kapható: **Grósz-Nagy Ferencz** gyógyszerésznél.

Debreczen kossuth utca. Budapest: Török József gyógyszer-tárában Király-utca 12. Ugyancsak ezen szerrel megrendelhető az egész országban elismert **híres hajdusági bajuszpedrő**, melytől a legrövidebb idő alatt a legszebb bajusz nyerhető. 3 doboz 2 korona 15 fillér bérmentve, utánvétellel.

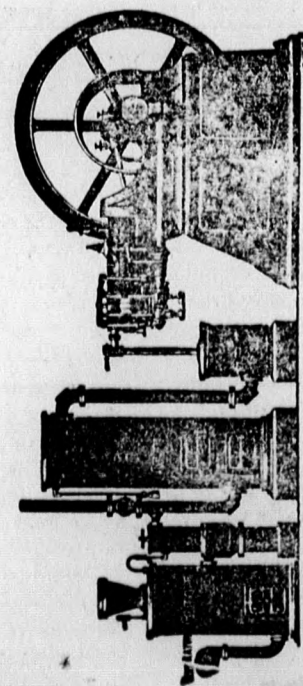
Villamos és gőzerőre berendezett gyár tavolról sem képes oly olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint

REMÉNYI MIHÁLY

a magyar királyi zeneakadémia házi hangszerek-szítője, azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa- vagy rézfúvó-hangszer, húr, stb.

stb., míg Reményi legujabb ábrákkal ellátott képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Bpestről, Király-utca 58. sz. Zenekarok teljes felszerelése a legolcsóbb arakon. Külön költségvetés díjtalanul Kivitel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Zongorák és czimbalomok javítása és hangolása. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI. Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntő: Bécs. Benzin- és petrol-motorok és locomobillak, szivó-gáz-motorok 2-3 fill. üzemköltséggel. — Képvéző fizetési feltétel. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.